

La realitat de la "Marca" (s. IX a XI) l'hem d'explicar no des d'un punt de vista de l'existència d'un hàbitat —una dèbil demografia— de bosquetans i artigaires, homes d'apressió, sinó que és una realitat polític-militar molt complexa i que va generar la realitat d'un "buit" administratiu. L'arqueologia, de moment, no ens ha proporcionat dades fiables, una correcta estratigrafia, que ens ha de permetre establir l'ocupació de les terres del Penedès des de l'època tardo-romana a la romànica. Pensem que la polèmica continuarà sobre la importància o no de la realitat visigoda o musulmana. Considerem que les estructures tardo-romanes no van superar la crisi dels segles VIII i IX, i que aquesta comarca va quedar desorganitzada, que la tasca de repoblament —reorganització— del territori va comportar noves estructures i que els esquemes de divisió de la terra són nous i molt diferents dels d'època romana.

Completa aquest llibre la publicació de 63 documents (938-1376), la majoria inèdits i procedents de l'Arxiu de la Catedral de Barcelona. Esperem que aquest esquema de treball sigui aviat aplicat a altres poblacions del Penedès, i que puguem considerar la totalitat de l'obra de Rosa M. Urpí i Juan Antonio Resina com una aportació al millor coneixement de l'evolució de la "Marca" i, en aquest cas, de la Marca del Penedès.

Joan-F. Cabestany

INFORMACIÓ

Les esglésies de Sant Pere, Santa Maria i Sant Miquel de Terrassa constitueixen un conjunt monumental extraordinari per la integritat dels elements arquitectònics que conserva, des de la baixa romanitat fins als nostres dies. Cal destacar la seqüència cronològica ininterrompuda que presenta el conjunt, especialment per a un període poc conegut com és el comprès entre el paleocristià i el romànic. La riquesa dels edificis i els materials arqueològics conservats continuen centrant l'interès dels estudis i l'aportació de noves orientacions científiques. És per aquest motiu que el Centre d'Estudis Històrics de Terrassa organitza, els propers 20, 21 i 22 de novembre, un Simposi Internacional sobre "Les esglésies de Sant Pere de Terrassa", en el qual es desenvoluparan Ponències com: "Evolució arquitectònica de les esglésies (segles IV-XI): estat de la qüestió i plantejament actualitzat de la problemàtica", a càrrec del Sr. Eduard Carbonell; "El bisbat d'Egara, del paleocristià al carolingi", pel Sr. Anscari M. Mundó; "La funcionalitat litúrgica i els espais arquitectònics", pel Sr. Miquel dels Sants Gros; "Las estructuras arquitectónicas de las iglesias egarenses. Tipología y función", pel Sr. Isidro G. Bango; "Estudi de les diferents formes de pavimentació", pel Sr. Xavier Barral; "Les pintures murals de les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Noves propostes d'Estudi", per la Sra. Milagros Guàrdia. Per a més informació cal adreçar-se al Centre d'Estudis Històrics de Terrassa. Font Vella, 28, 1r. 08221 Terrassa — Tel. 783.25.39, de dilluns a dijous de 17,30 a 20,30 h., Sra. Marta de Juan o Sra. Neus Peregrina.

* * *

Organitzat per la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED) i la Fundació de Amigos de SEFARAD es portarà a terme, els propers 16 a 19 de desembre de 1991, a Toledo, una reunió internacional d'historiadors sobre la cultura jueva, sota el títol: "En torno a SEFARAD". Per a més informació adreceu-vos a la Facultat de Geografia i Historia de la UNED, Paseo Senda del Rey, s/n., 28040 Madrid.

* * *

El Instituto de Filología del Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), convoca per als propers dies 6 a 11 de juliol de 1992 un Congrés Internacional sobre "Caminería Hispánica", el qual estarà dividit en tres seccions: una dedicada a la "Caminería Arqueològica" (Camins medievals, itineraris militars, rutes de pelegrinació, etc.); una altra dedicada a les rutes i geografia "Histórico-Literarias"; i una tercera dedicada a "Itinerarios Americanos". Per a més informació sobre el tema cal adreçar-se al Instituto de Filología del CSIC (a la atenció de M. Criado de Val), c/ Duque de Medinaceli, 6. - 28014 Madrid.

NOTÍCIES

El passat 12 de juliol es va constituir formalment la Junta de Museus de Catalunya, creada per la llei de museus que va ser aprovada pel Parlament de Catalunya el mes de novembre de 1990. Aquesta Junta de Museus de Catalunya és la continuadora de la Junta de Museus de Barcelona i actuarà amb plena independència en l'exercici de les seves funcions, a més de comptar amb una assignació pressupostària específica del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Aquesta Junta de Museus és presidida pel president de la Generalitat i en són vice-presidents l'alcalde de Barcelona, el conseller de Cultura de la Generalitat i un representant del Parlament de Catalunya, el qual ha elegit Joan Ainaud de Lasarte (soci de Mèrit de la nostra Entitat).

Una de les primeres actuacions d'aquesta Junta de Museus ha estat la del nomenament com a Director del Museu d'Art de Catalunya del senyor Xavier Barral i Altet (consoci nostre), el qual havia estat proposat pel consell rector del patronat del Museu Nacional d'Art de Catalunya, entre els consellers del qual hi ha el també soci dels Amics de l'Art Romànic, Antoni Pladevall.

Esperem que, tant la Junta de Museus de Catalunya (que té com a finalitat última la de vetllar pel funcionament correcte del patrimoni museístic del país) com el Museu Nacional d'Art de Catalunya, així com les persones que en ells s'hi troben compromeses, puguin portar a terme una bona tasca, cosa de la qual n'estem segurs.

* * *

El monestir de Sant Pere de Rodes torna a ser protagonista, el protagonista d'importants troballes arqueològiques i artístiques. Les restes d'un temple datat als voltants del segle IV i un claustre i dues pintures molt valuoses atribuïdes als segles X i XI són algunes d'aquestes troballes. Segons els arqueòlegs aquests descobriments demostren que l'actual construcció de Sant Pere no va ser la primera, sinó que es va construir a sobre d'una construcció d'època anterior. Les restes del temple s'han trobat sota l'actual Palau de l'Abat i els experts creuen que estava dedicat al culte pagà. El claustre, la datació del qual no es coneix amb exactitud, es troba situat a sota del claustre actual, i per tant, probablement va servir de base per aixecar-lo. Les troballes més importants, però, són les dues pintures, probablement d'entre els segles X i XI, que s'atribueixen a la mateixa època del "tapís de la creació", obra que es troba al Museu del Tresor de la catedral de Girona.

* * *